

Överföringen av grundläggande utkomststöd till FPA påverkade de mest utsatta negativt

I början av 2017 övertog FPA handläggningen, beviljandet och utbetalningen av grundläggande utkomststöd från kommunerna. Kommunerna ansvarar dock fortfarande för det förebyggande och kompletterande utkomststödet. De risker som reformen i förväg förutspåddes medföra verkar ha förverkligats: reformen har påverkat dem som är mest utsatta negativt, t.ex. äldre som bor långt från tjänsterna. Klienternas jämlika tillgång till tjänster och förmåner förverkligades alltså inte. Det var också svårt att nå ut till unga.

Regionförvaltningsverkets utvärdering har gällt hur stor andel av de ansökningar om förebyggande och kompletterande utkomststöd till kommunernas socialväsanden som under 2017 hade haft en längre handläggningstid än det lagstadgade sju vardagar. Dessutom undersöktes tillgången till tjänsterna inom förebyggande och kompletterande utkomststöd. Uppgifterna härstammar från april 2017 och oktober 2017. Resultaten visar att handläggningstiderna för ansökningar om förebyggande och kompletterande utkomststöd endast i liten utsträckning överskred lagens gräns på 7 vardagar. Dock upptäcktes en del regionala skillnader.

- Utkomststödsreformen som verkställdes i början av 2017 har inte i sig försämrat servicen när det gäller förebyggande och kompletterande utkomststöd. Reformen orsakade dock svårigheter för de klienter som inte kan navigera i det komplicerade servicenätet, säger forskningschef Minna Kivipelto från THL. - Alla har inte kunnat använda sig av e-tjänsterna för att få den förmån eller service de behöver. Reformen gagnade bäst de klienter som kan utträta sitt ärende i e-tjänsterna och som enbart har behov av ekonomiskt stöd, fortsätter Kivipelto. Överföringen till FPA har också inneburit försämringar med att hänvisa de klienter som behöver socialservice vidare till de kommunala tjänsterna. Det har också varit svårt att få stöd och råd och anvisningarna har varierat. Klienter som befunnit sig i en krissituation har dessutom haft svårigheter att omedelbart få hjälp och stöd. En del av klienterna har fått hjälp av kommunens socialväsende med att ska sköta sitt ärende hos FPA. Reformen har inneburit att kommunens socialarbete har fått ge mer information och vägledning om grundläggande utkomststöd. Jämlik tillgång till tjänsterna oberoende av var man bor uppnåddes inte heller.

Många problem måste fortfarande avhjälpas

Redan under omställningen utvecklade kommunerna socialarbetet en del. De vidtog särskilt åtgärder för att socialarbetet bättre skulle kunna svara mot den förändrade situationen. Tjänsterna fördes närmare klienterna och personer i behov av stöd söktes aktivt upp.

- Kommunerna bör fortsätta att utveckla socialarbetet och satsa på de klienter som har svårt att få tillgång till tjänsterna. Som stöd för glesbebyggda områden är det skäl att bilda servicepunkter som är gemensamma för FPA, arbets- och näringsbyråerna och kommunerna. Det behövs också mer ambuleringstjänster för att nå ut till klienterna. För att nå unga klienter som får utkomststöd behöver nya arbetssätt utvecklas. Man måste ingripa tidigare i äldres sociala, hälsomässiga och ekonomiska problem och ta fram sektorövergripande åtgärder för att stödja dem. Förmågan att upptäcka och stödja vid skuldproblem, beroenden och psykiska problem och hänvisa de personer som drabbats av dessa svårigheter till vård måste förbättras. Servicen till klienter med främmande språk som modersmål bör vara tillgängligare och den bör utvecklas, säger Kivipelto.
- Utifrån resultaten rekommenderar regionförvaltningsverket också att reformer som är lika omfattande som utkomststödsreformen i framtiden ska genomföras stegvis för att undvika liknande negativa och oskäligen följder som under denna reform.

Ytterligare information:

Institutet för hälsa och välfärd:

Minna Kivipelto, forskningschef, tfn 0295 247 760

Laura Kestilä, forskningschef, tfn 0295 248 795

Hannele Tanhua, specialplanerare, tfn 0295 246 126

THL:s e-postadresser skrivs i formatet fornamn.efternamn@thl.fi.

Regionförvaltningsverket i Södra Finland:

Sari Luukko, överinspektör för socialvården, tfn 0295 016 163

Regionförvaltningsverket i Östra Finland:

Marita Uusitalo, överinspektör för socialvården, tfn 0295 016 951

Regionförvaltningsverket i Lappland:

Päivi Salminen, överinspektör för socialvården, tfn 0295 017 376

Regionförvaltningsverket i Sydvästra Finland:

Terhi Tanner, överinspektör, tfn 0295 018 118

Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finland:

Juha Mieskolainen, överinspektör, tfn 0295 018 561

Sini Männistö, överinspektör, tfn 0295 018 568

Regionförvaltningsverket i Norra Finland:

Raija Fors, överinspektör, tfn 0295 017 559

Marja-Leena Lantto, överinspektör för socialvården, tfn 0295 017 576

Regionförvaltningsverkets e-postadresser skrivs i formatet fornamn.efternamn@rfv.fi.

[Patio – information på rätt plats](#)

[Avi.fi: Utvärdering av basservicen](#)

#basservice

#RFVutvärderar